

Posudek oponenta disertační práce

Univerzita Karlova	
Fakulta	Pedagogická
Obor	Pedagogika
Uchazeč	Mgr. Daniel Hanšpach
Disertační práce	<i>Porovnání výuky literatury na českých a francouzských gymnáziích</i>
Oponent	doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D.
Pracoviště	PedF UK, katedra české literatury

Text posudku

Disertační práce Mgr. Daniela Hanšpacha řeší zajímavé a aktuální téma v rámci oboru pedagogika. Autor disertační práce se rozhodl porovnat výuku literatury, resp. literární složky mateřského jazyka a literatury na českých a francouzských gymnáziích. Téma se tedy nalézá na pomezí pedagogiky a speciální didaktiky. Disertační práci jsem si přečetl se zájmem, neboť se sám dlouhodobě zabývám didaktikou literatury a dalšími příbuznými tématy, navíc byl mým druhým aprobačním předmětem francouzský jazyk a literatura.

Autorovi disertační práce, kolegovi Hanšpachovi, je třeba přiznat práci, kterou odvedl např. promýšlením literárního kánonu včetně školního literárního kánonu, exkurzem do francouzského a českého myšlení o literatuře, shrnutím specifík francouzského vzdělávacího systému vč. francouzské maturitní zkoušky z literatury atp.

Domnívám se však, že téma disertační práce, které je samo o sobě velmi nosné a které nabývá v posledních letech na aktuálnosti (příslušné oborové didaktiky např. věnují zvýšený zájem o výuku mateřského jazyka a literatury jak doma, tak v zahraničí; diskuse o kánonu a výuce literatury jsou stále živé atp.), autor neřešil do adekvátní hloubky ani šíře. V disertační práci např. zcela postrádám poukaz k reálnému gymnaziálnímu kurikulu v České republice a ve Francii a jeho výzkumům, ačkoli práce nese název *Porovnání výuky literatury na českých a francouzských gymnáziích*. Autor dostatečně neřešil výběr a argumentaci toho, co bude srovnávat. K šíři zpracování, tedy rozsahu práce: Čistý rozsah práce (tedy samotný text bez úvodu, použité literatury a paratextů) je zvláště při takto komparativním tématu vskutku přinejmenším hraniční, ne-li nedostačující: 109 stran. Hloubkou a šířkou zpracování je disertační práce spíše na úrovni práce diplomové. Uspokojivá není místy ani formulační úroveň práce. Z názvu disertační práce získá čtenář dojem, že skutečně půjde o *porovnání výuky*, v úvodu práce a analogicky k tomu také v závěru práce se však dozvídáme, že v úvodu práce si autor stanovil za cíl porovnat český a francouzský *přístup* k výuce literatury /.../. To mohou být dvě zcela rozdílné věci.

Disertační práce si klade příliš mnoho dílčích cílů, za nimiž se potom ztrácí hlavní cíl. Autor se např. zabývá problematikou literárního kánonu, maturitní zkouškou, interpretací literárního díla, prací s literárním textem (to vše samozřejmě v obou srovnávaných zemích). To by bylo samo o sobě samozřejmě k danému tématu relevantní, avšak mám dojem, že tato témata jako by autor disertační práce řešil příliš izolovaně a s vypětím všech sil, nikoli s jasným zacílením (a posunem směrem k cíli) a správným rozložením sil napříč svoji disertací. Autor měl dle mého názoru docházet k zásadnějším závěrům a tyto závěry dále interpretovat v širším kontextu vzdělávacím i společenském a s rozhledem vlastním absolventovi doktorských studií. I z abstraktu disertační práce jsou tyto limity čitelné: Když autor hovoří o

práci s literárním textem ve vzdělávacím předmětu literatura/literární výchova, nedostává se dál než k dalšímu rozvoji četby, k analytickému myšlení a ústnímu a písemnému projevu.

Přes četné výhrady **práci doporučuji k obhajobě**. Autor disertační práce by měl u obhajoby ovšem prokázat, že jeho myšlení dosahuje patřičné hloubky a že je schopen věci vidět a vyložit v širších kontextech. Pro účely obhajoby tedy doporučuji kolegovi Hanšpachovi:

- 1/ Jasně vyložit přínos svého snažení (závěrů disertační práce) pro českou školu, zejména literární složku předmětu ČJL na gymnáziu.
- 2/ Své závěry (resp. jejich části) interpretovat vzhledem ke vzdělávání učitelů v České republice, zejména v literární složce aprobačního předmětu ČJL na pedagogických fakultách a v pregraduálním i profesním vzdělávání učitelů.
- 3/ Dokázat, že je si plně vědom cílů vzdělávacího předmětu literatura, resp. literární složky předmětu český jazyk a literatura a francouzský jazyk a literatura a jejich hierarchie, neboť bez plného vědomí těchto cílů nelze učinit plnohodnotné srovnání různých pojetí výuky literatury ani výuky samotné a nelze navrhnout konstruktivní změny.
- 4/ Konečně by měl kolega Hanšpach dostat prostor k vyjádření se k rezervám své disertační práce: Co by nyní ve srovnání výuky literatury na českých a francouzských gymnáziích udělal jinak a lépe?

Odborných i pedagogických snah kolegy Mgr. Daniela Hanšpacha si vážím a jsem přesvědčen o tom, že jsou potřebné. Kritické poznámky nechť kolega považuje pouze a jen za odbornou výzvu.

V Praze dne 13. září 2018

doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D.